

FØRINGATÍÐINDI.

Nr. 1.

Januar 1890.

1. Árg.

FØRINGATÍÐINDI kemur út fyrsta Tórsdagin í hvörjum mánaði og kostar 1 krónu um árið.

FØRINGATÍÐINDI vil fremja tað, ið Føringafelag stevnur at, sum er: at verja Førja mál og Førja siðir; royna at vekja og styrkja samanhald millum Føringar og fáa teir at verða friir í sinni og skinni.

FØRINGATÍÐINDI vil framføra mangt og hvat, sum kan verða til gagn fyri okkara vinnuvegir á sjógvi og landi.

FØRINGATÍÐINDI vil, stutt og greitt, siga nýgjastu tíðindi úr Førum og øðrum lendum.

FØRINGATÍÐINDI vil frambæra av vísium, skjemtisögum og ymsum øðrum, ið skrivast á Føroyskum máli, so mikið, sum rúmast kann.

Tá, ið nevndin fyri Føringafelag tók sær fyri at utgeva eitt blað í Føroyskum máli, var tað ikki frítt, at hon stúrdi fyri tí, at blaðið vildi fáa óv nógv imóti sær. Í einum landi, hvar í fá hava lært at læsa og enn færri at skriva móðurmálið, er tað lítið væntandi, at eitt blað sum Føringatíðindi skal kunna bliva ein vælkominn gestur í hvönsmans húsi. Tað, sum í tí stendur, krevur at vera valgt við umhugsan, so at folk kann hava hug at stava seg ígjøgnum tær ókunnugu rúnirnar. Hann, sum er biðin til at vera stýrari fyri blaðnum, heldur seg ikki at vera föran at gera tað so væl, sum tað átti at gerast; men hevur tó tikið sær tað uppá, hopandi at teir, sum nakað evna, vilja hjálpa honum og at fólk ikki vil finnast óv illa at tí, ið rangt kann vera.

Í hesum árinum, sum nú er farið, hevur nógv verið orðað í «Dimmalætting» um, hvussi Føroyska málið rættast skal skrivast ella stavast. Her skal ikki sigast mikið um, hvat ið kann förast framm frá ymsum siðum til styrk fyri hendan ella handan

mátan. Heri blaðnum verður enn so leingi roynt at fylgja tí stavingalag, Provst Hammershaimb og Professor Svend Grundtvig hildu vera tað besta. Vit vilja ikki, at Førmál heldri enn onnur mál skal standa í stað, sum tað var av úrölds tíð, tó má ikki gloymast, at málið nú er komið í örökt. Fólk hava ikki nú sum fyrr lagt seg eftir at hava grein í sínum máli. Orðini sigast ólíkliga utan at hugsa um grundina í teimum. Eitt stavingalag, hvar í hvørt ljóð hevur sítt merki og lítið dent verður lagt uppá, hvat høpi er í orðinum, vildi ivaleyst hjálpt til at sláa fast öll merkir av tí niðurgangi, Føringar nú í fleiri hundra ár hava verið staddir í. Heldri ikki má gloymast, at bygdamálini eru komin so langt frá hvörjum øðrum, at neyð er at fáa ein búna (eitt stavingalag) til at hóska uppi á teimum öllum. Tí kravdi við röttum hvörjum bygdamáli sína ljóðskrift. Føringafelags endamál er ikki at slíta sundur, men heldri at knýta saman; tí má felagsblaðið royna at javna bygdamálini saman, og tað mann helst og best fáast í lag, við at beina tey ígjøgnum ta rót, sum tey eru útsprungin av. Mangur sigur, at hettar, sum skrivað hevur verið í «Dimmalætting» og í Føringafelags skriftum er Íslenskt; — tað er tó væl langt frá Íslenskum, um tað enn er líkt tí; — og hví skuldi tað ikki líkst tí? Hann er ikki svinum líkur, ið sínum er líkur. Tað eru so mong ljóð í tí Føroyska málinum, at man ikki hjálpist væl við teimum bókstavum, sum brúkast í Danskari skrift. Hesir nýggju bókstavirnir mugu falla teimum ókunnigur fyri, sum ikki hava lært at lesa annað enn Danskt. Tó vil tað vera gjørligt fyri tey, sum hava hug til tað, at lesa hesa skriftina og úttala hana, hvør eftir sínum bygdamáli. Tað vil skjótt lærast at á ofta má úttalast sum ea, at æ norðan fjörð úttalast líka sum a — suðuri á Suðuroynni sum e; at á úttalast nakað sum oa; at i og y úttalast líka; at í og ý úttalast uj; at ó úttalast sum ou og ú sum yv, ei sum aj, at g og k hava